

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Straatvuilnis.

De gewone PUBLIEKE VERKOOPING van GRONINGER STRAATVUILNIS zal worden gehouden op **Woensdag den 22sten Mei 1855**, ten Huize van K. J. NÉVEN, te Hoogezaand.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

De Engelschen en Franschen hebben den toech maar weinig geluk op hunne Krim-expeditie. Nauwelijks zijn zij na hunne verschrikkelijke ontberingen gedurende den winter eenige dagen in 'tgenot geweest van fraai lenteweder, of een langdurige regen komt weder hunne vreugde verstoren. Vooral in de laatste dagen van April moet bijzonder veel regen zijn gevallen, zoodat de loopgraven vol water staan en voor het oogdenblik alle operatiën zijn afgebroken. Generaal Canrobert lijdt zeer aan zijne oogen en men vreest dat hij zijn kommando zal moeten opgeven. Hij heeft magtiging versocht om de reserve van Konstantinopel te mogen ontbieden. Dit is toegestaan en men verwacht nu spoedig van een beslissenden slag te zullen hooren.

(De Fransche *Moniteur* van gisteren bevestigt bovenbedoelde vrees en meldt, dat Canrobert onder dagteekening van den 16den heeft verzoekt, om het opperbevel op te dragen aan den generaal Pelissier, die aan groote bekwaamheid eene groote ondervinding paart. Canrobert grondt zijn verzoek daarop, dat de staat zijner gezondheid hem niet veroorlooft langer het opperbevel te behouden. Hij verklaart, dat hij aan zijn opvolger overdraagt een onverwakt leger vol geestdrift en vertrouwen. Hij verzoekt den Keizer dringend hem te laten strijden als eenvoudige chef eener divisie. De minister van oorlog heeft geantwoord, dat de gezondheidstoestand des generals hem tot dit besluit had doen komen, en verleent hem het bevel over het korps van den generaal Pelissier.)

De Russen zijn overtuigd in het doen van uitvallen en laten de belegeraars van Sebastopol schier geen dag met rust. Eene depêche van generaal Canrobert van den 13den dezer meldt op nieuw, dat de bezetting twee uitvallen had gedaan, doch met verlies was teruggegaan. De Franschen, zoo luidt die depêche verder, zetten de belegeringswerken voort; de stemming der troepen is voortreffelijk. 't Is goed, dat dit herhaaldelijk wordt gemeld; men mogt anders, en niet zonder reden, aan die voortreffelijke stemming beginnen te twifelen.

De *Milit. Z.* deelt onder zijne jongste berichten uit de Krim onder anderen mede, dat het vreeselijke bombardement der geallieerden veel schade had toegebracht aan de Russische schepen in de baai; dat de bezetting van Sebastopol op dit oogenblik 60,000 man bedraagt, waarvan echter het grootste gedeelte zich in de noordelijke forten bevindt; den 26sten April waren 462 krijgevangenen, Franschen, Engelschen en Turken, door Cherson naar hunne bestemmingsplaats, het Tombofsche gouvernement, gevoerd.

De *Oostersche Zg.* noemt heden den ganschen togt tegen Sebastopol eene onbezonnenheid, en eene dwaasheid ter regter tijd te laten varen is, zegt zij, wijdsheid. Reeds voor veertien dagen ried zij de geallieerden aan, van de Krim-expeditie af te zien, zoodat eene strange blokkade der Russische havens te bepalen, opstanden gelijk in den Kaukasus te begunstigen, en slechts zoo vele troepen in de Oost- en Zwarte zeeën te gebruiken, dat Rusland tot afwerping der tien-voudige in gereedheid moest houden, en aan Oostenrijk de verdediging van Turkije tegen Russische aanvallen over te laten. Daar Rusland niets tegen Engeland en Frankrijk vermag, zou zoodanige oorlog op den duur zijn ondergang wezen, zijne schepen zouden verrotten, zijne nijverheid versterven, zijne kapitalen verdwijnen, en ten laatste binnenlandsche onlusten ontstaan.

Het laatste nummer van de *Invalide Russes* behelst een rapport van den heer Schreiber, geneesheer van het leger, waaruit blijkt, dat sedert de opening der operatiën in de Krim tot den 1sten Maart l.l. de Russen 16,125 gekwetsten hebben gekwetst. Het getal der op het slagveld geneesvelden wordt niet opgegeven. Afgaande op het aantal gekwetsten, mag men echter aannemen, dat het cijfer van 147,000 man, door den markies van Lansdowne in het Engelsche parlement opgegeven, zeer overdreven is.

Op den 3den Mei was de cholera in het kamp van Maslak vermindert. Het aantal der personen, die in Konstantinopel aan die ziekte waren overleden, was echter destijds vrij aanmerkelijk toegenomen.

Berigten uit Konstantinopel van den 7den dezer melden, dat Kamil-pacha, die den raad voorsat, waarin Mehmet-Ali-pacha veroordeeld was, zijn ontslag heeft ingediend, hetwelk is aangenomen. De patriarchen en rabijnen zijn opgeroepen om mededeeling te ontvangen van het decreet betreffende de conscriptie. De meeste rajahs willen zich door geld van de dienstplichtigheid vrijkopen. Een besluit van den Sultan verbiedt aan de in Turkije wonende Grieken het dragen van wapenen. De dood van den Khan van Khiva wordt bevestigd, hij belegerde de Perzische stad Meru toen de hoofden der met hem verbonden Turkomanen hem des nachts met dolkstaken hebben doorboord, en het kamp gesmeed. De Perzen hebben zijn leger verder verstrooid; zij maakten 20,000 man gevangen en 2600 kamelen vielen in hunne handen.

(Het is thans officieel, dat het hoofdgeld, dat de Christen onderdanen der Porte moesten opbrengen, afgeschaft is, en dat voortaan de rajahs aan de krijgslust zullen onderworpen zijn, met de bevoegdheid graden in het leger te verwerven. Zij die van de krijgslust willen worden vrijgesteld, zullen eene bijzondere belasting moeten betalen.)

De Keizer van Rusland heeft bij schrijven van den 29sten April l.l. den minister van oorlog, vorst Dolgorouky, de orde van St. Andreas geschenken, en in den brief, waarbij hij hem de insigniën diër orde toezond, het vertrouwen herinnerd, dat wijlen Keiser Nikolaas in hem stelde, een vertrouwen dat zoo volkomen is geregtvaardigd door den onvermoeiden ijver des ministers en door den gunstigen uitval, welke thans alle door het ministerie van oorlog genomen maatregelen bekroont. Niet alleen om aan het verlangen van zijnen vader te voldoen, schenkt de Keizer dit blijk van hooge tevredenheid aan den vorst, maar ook wegens de door hem aan den troon en het vaderland bewezen diensten.

Een keizerlijk manifest van den 5den dezer bepaalt wederom eene algemeene ligting van 12 man op de 1000 in 17 gouvernementen van het westen des rijk, uit overweging dat het volstrekt noodig is het leger en de vloot op een hoogte effectief te brengen. Deze ligting zal in Juni aanvangen en in Juli geëindigd moeten wezen.

De houding van Oostenrijk is nog steeds onder een digten nevel gedekt en men brandt van verlangen om daarmede bekend te worden, zoodat in Engeland en Frankrijk om te weten of zij nu al op Oostenrijk kunnen rekenen of niet, als in Duitschland, om te vernemen wat van de mobilisatie van het bondsleger worden zal. Een correspondent uit Weenen schrijft aan de *Manch. Evening*, op nieuw, dat in Weenen gewerkt wordt aan een nieuw voorstel tot mobilisatie van het bondsleger, en dat het binnen kort aan de verschillende bondstaten zal worden verzonden. Verder zou de Oostenrijksche bondsgaaf in Frankrijk gemagtigd worden nogmaals voor den bond den toestand van Oostenrijk alken te zetten, de noodzakelijkheid aan te toonen van eene algemeene mobilisatie, op de verplichtingen te wijzen

van Oostenrijk tegenover Engeland en Frankrijk en de Porte en op die van den Duitschen bond tegenover Oostenrijk, om het bewijs te leveren, dat hetgeen door het Weener kabinet is en wordt gedaan, noodzakelijk is in het belang van Duitschland en van het herstel van een duurzamen vrede.

In de best onderrigte kringen van Weenen wint het gevoelen meer en meer veld, dat Oostenrijk een onzijdig standpunt zal blijven innemen, en zich niet verder dan op diplomatiek terrein met de Westersche mogendheden begeven zal. De *Oesterr. Corr.* uit heden dezelde meening, en zegt, dat Oostenrijk zeer zeker niet dan door de uiterste noodzakelijkheid gedreven, aan den oorlog zal deelnemen.

Niettegenstaande de Engelsche en Fransche drukpers dagelijks al meer en meer bittere aanvallen doet tegen Oostenrijk, in welks medewerking zij zich tot dusverre zoo zeer teleurgesteld ziet, heeft evenwel te Parijs den 14den het gerucht geloopt, hetwelk, naar onze meening, zeer weinig geloof verdient, dat er met die mogendheid eene schikking tot stand is gekomen, daarin bestaande, dat de Westersche mogendheden, en ook Turkije, er in hebben toegestemd, aan Oostenrijk het definitieve bezit te laten der vorstendommen, en het eene soort van suprematie toe te kennen over den Beneden-Donau, en dat het op die voorwaarden zich verbonden had, onmiddellijk deel te nemen aan den oorlog tegen Rusland. Er is te minder grond om aan dat gerucht geloof te schenken, daar de Westersche mogendheden, die zich nu over Oostenrijk zoo zeer beklagen, alsdan vrijgevege concessiën aan die mogendheid zouden hebben gedaan, die welnu verenigbaar zouden zijn met hare waardigheid, zonder nu nog van Turkije te spreken, dat, als het meest betrokken in de zaak, wel het minst geneigd zou zijn, in zulke voorwaarden toe te stemmen.

Uit Weenen wordt van den 17den medegedeeld, dat de heeren Buol, Bourquency en Westmoreland sedert eenige dagen veelvuldige bijeenkomsten houden, tot voorbereiding eener eind-conferentie op den grondslag van het antwoord van Londen en Parijs. De heeren Bourquency en Westmoreland hebben de Russische voorstellen bepaald afgewezen en tevens nieuwe tegenvoorstellen gedaan.

Dien dag was daar eene nieuwe circulaire van den graaf v. Nesseltrode uit Petersburg aangekomen. In dit stuk wordt een volkomen overzicht gegeven van de tot nu toe gevoerde onderhandelingen over de Oostersche kwestie.

Het Russische gezantschap had reeds den 14den door den uit Warschau aangekomen prins Galitsin zeer belangrijke depêches ontvangen, inhoudende, naar men zegt, dat Rusland, in het volle vertrouwen op het bondgenootschap met Oostenrijk, deze mogendheid dringend versocht niet te verkoelen in haren ijver om eene vredelievende schikking tot stand te brengen; dat Rusland het echter voor uiterst wenschelijk houdt Pruisen aan de verdere onderhandeling te doen deelnemen. Ten gevolge van deze depêches heeft prins Gortschakoff den volgenden dag een langdurig onderhoud gehad met den baron de Bourquency en lord Westmoreland en verscheen vervolgens in den salon van den graaf Buol, alwaar hij bijna aanhoudend in gesprek was met de vertegenwoordigers der Westersche mogendheden.

In de laatste dagen is weder meer dan eens gesproken van een ultimatum door de Westersche mogendheden aan Zweden, om dit tot den oorlog tegen Rusland te dwingen. Wij gelooven er niets van, en 't zal elken verdaacht voorkomen, als hij bedenkt, dat de Engelsche regering niet zelfs niet tot eene beperking van den Russischen transitohandel door Pruisen, bereid toonde.

SPANJE.

In een bij de *Independence Belge* ontvangen schrijven uit Madrid van den 10den Mei leest men:

„Er is thans geen penning in de Spaansche schatkist, terwijl het gouvernement minstens 600 miljoen francs behoeft om het budget in evenwigt te brengen en om te voorzien in de eerste onkosten van de vrijmaking der in de doode hand zijnde goederen. Het zal wellicht overgaan tot gedeeltelijke wederinvoering der in Juli 1854 afgeschafte belastingen op levensmiddelen, daar de afschaffing derselver aan het publiek geen het minste voordeel heeft aangebracht.”

Een brief uit Madrid behelst de volgende schets van Spanjes tegenwoordigen toestand. De van hunne populariteit bewaste Cortes, zijn zoodanig verbittert, dat men hen tot alle uitersten in staat kan achten; het ministerie, zonder vrouwen, zonder geld, door een geduchte oppositie bedreigd, heeft het kompas verloren en een absolutisme aangenomen, dat zoo tiranniek en willekeurig is als ooit in Spanje bestond; de geheime politie sluip en bespiet allerwege in kofijhuizen, casino's en op de wandelwegen; de verklikkerij is aan de orde van den dag, en men hoort slechts van samenzweringen en gevangennemingen. Sedert den 1sten Mei gelijkt het paleis te Aranjuez en ook dat te Madrid eene vesting. Men kan er niet binnen komen zonder ten minste vijf- of zesmaal door de deurwachters, die de regering aldaar geposteerd heeft, aangehouden te worden met de vraag: „Wie zijt gij, en waar wilt gij heen?” De antwoorden worden opgeschreven, 's avonds opgesomd en 's anderen dags volgen verscheidene arrestatiën. Van het hof zijn, op begerie van O'Donnell en tegen den wil der Koningin, verwijderd en uit het schiereiland verbannen de kamerheeren des Konings, *Nisiant, Tuero, Trillo en Ecuaro*. Men zegt dat *Espartero* zelfs den Koning van de zijde der Koningin wil verwijderen. De aartsbisschop van Toledo, die zich te Aranjuez bevond, heeft bevel ontvangen om oogenblikkelijk naar Toledo te vertrekken en zich niet meer te Aranjuez te laten zien. De generaals *Pesuela, Pavia* en *Campuzana* zijn uit de residentie verbannen, en hetzelfde lot treft dagelijks dezen of genen brigadegeneraal of kolonel. Men bescheldigt hen gezamenlijk van deelneming aan „Carlo-polaksche” samenzweringen.

DUITSCHLAND.

In de laatste zitting der bondvergadering werd op het vroeger gedane voorstel van Pruisen, betreffende de opheffing der speelbanken, besloten: 1) geene concessiën meer te verleenen voor de oprigting van nieuwe speelbanken; 2) na afloop der contracten met de reeds bestaande speelbanken, de concessie voor deselve niet meer te vernieuwen.

Den 15den dezer zijn de telegraaflijnen van Duitschland naar Rusland ook voor privaat gebruik opengesteld. Tot dien tijd toe konden slechte regerings-depêches daarijns verzonden worden.

Volgens bijzondere berichten uit Kopenhagen, is de Deensche regering niet voornemens het geschil met de Noord-Amerikaansche Staten, betreffende den Sondtol, tot het uiterste te drijven, daar zij wel inzielt dat dit zeer ernstige gevolgen zou kunnen na zich slepen. Ter voorkoming hiervan, zal zij eene vermindering diër tollén of ook eene aflossing derzelve voorslaan.

Volgens eene officiële opgaf, bedroeg de bevolking van Zweden op het einde van 1853 2,562,462 zielen. Op hetzelfde tijdstip was de bevolking van Stockholm 94,886.

De geheele Britsche vloot, met uitzondering van twee schepen heeft Faroosand verlaten en is verder de golf van Bothnie ingesloevd.

Voor de voeding van de bemanning der Engelsche vloot zal men wekelijks alleen 200 ossen moeten aanvoeren.

SWITSERLAND.

De arméede, en daaraan voortvloeiende demoralisatie der legers volksklassen, neemt in Zwitserland, bijzonder in Bern, op eene indaardig schrikbarende wijze toe. Geheele gemeenten ten platten lande verspreiden zich als bedelaars in de

naburige kantons, waar brandstichting, diefstal en zelfs roofaanvallen aan de orde van den dag zijn. Het ergste daarbij is, dat deze personen niet arbeiden willen, waartoe anders bij het aanleggen van spoorwegen wel gelegenheid is, en waarbij thans vele Duitschers gebezigd worden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 15 Mei.

De commissie voor het onderzoek van het kriegsbeleid heeft gisteren sir James Graham, den gewezen eersten lord der admiraliteit, als getuige ondervraagd. Dit onderzoek heeft voornamelijk geloopt over de transportdienst, omtrent welke ingrijpende en werking de getuige uitvoerige opgaven heeft gedaan. Hij heeft daarbij verklaard, dat men, vooral in den eersten tijd na het uitbreken van den oorlog, met zeer vele bezwaren te kampen heeft gehad, om het benodigde aantal schepen voor het overbrengen van troepen, krijgsmaterieel, proviand, enz. te vinden, naardemaal het gouvernement toen op verre na niet genoeg vaartuigen tot dat einde te zijner beschikking had; maar in die behoefte was spoedig voorzien. Als men in aanmerking nam het getal van troepen, paarden, krijgsmateriaal, enz., die naar het toneel des oorlogs gezonden zijn, en nu nog derwaarts gezonden werden, dan moest men, zoo als de getuige verklaarde, inderdaad verbaasd zijn over hetgeen verrigt was. Hij ontkende niet, dat in de bestaande omstandigheden, hier of daar iets gebrekkigs had plaats gegrepen; maar, alles in aanmerking genomen, was de transportdienst voortreffelijk geweest, was al het mogelijke verrigt, en hadden de beambten en officieren, welke aan die dienst verbonden waren, zich met de meeste bekwaamheid en op de loffelijkste wijze van hunnen pligt gekweten. In 't bijzonder prees sir J. Graham ook den admiraal Buxton, die aan het hoofd stond van de transportdienst in de Zwarte zee.

De commissie heeft thans haar onderzoek ten einde gebracht en is reeds met het opmaken van haar rapport bezig.

Zoodanig wij in ons vorig nummer meidden, behelst het *Journal des Débats* eene belangrijke beschouwing over de beweging die thans in Engeland plaats heeft en wier doel schijnt te zijn eene hervorming in de administratie. „Juist het onbepaalde en rekkebare karakter der nieuwe beweging, zegt het blad, schijnt ons daarvan het meest gevaarlijk. Zij is niets minder dan een opstand tegen de aristocratie, tegen die klasse welke tot dusver het monopolie heeft gehad van het bewind en van al de voorregten der constitutie. Zal deze beweging vroeg of laat den vorm van geweld aannemen, of wel binnen de grenzen van orde en wet blijven? Dit zal de naaste toekomst leeren; zeker is het intusschen, dat de aristocratische instellingen den grondslag uitmaken der Engelsche maatschappij, en dat den dag dat zij niet meer in Engeland zullen heerschen, aldaar, onverschillig door welke middelen, eene wezenlijke revolutie zal zijn tot stand gebracht.

„Hoewel zich tot dusver juist geene democraten of revolutionairen aan het hoofd der beweging hebben gesteld, en dus van dien kant geen gevaar dreigt, ligt het gevaar veel meer in den staat der openbare meening die haar heeft te voorschijn geroepen. Hoewel de Engelschen zeggen, en dikwijls te regt, dat de vreemdelingen steeds het gewigt hunner openbare manifestatiën overdrijven, komen zij thans wellicht zonder eenige uitzondering daarin overeen, dat onder de massa der bevolking van Engeland eene hooge mate van ontevredenheid heerscht, eene bittere opgewondenheid. Het volk heeft dikwijls zijne gevoelens niet kenbaar gemaakt door publieke demonstratiën; het is in tegendeel eene soort van gemoedsgramechap, die vooralsnog niet weet welke uitdrukking daaraan te geven.

„Wanneer de zaken slecht gaan, wijt het volk zulke natuurlijk aan hen die daarvan het beleid hebben. In Frankrijk zou het koningschap daarvoor aansprakelijk worden gesteld; in Engeland wijt men het aan de aristocratie. Zoo wordt dus thans de aristocratie verantwoordelijk gesteld voor de rampen die het Engelsche leger getroffen hebben. Niets kon den bitteren spijt evenaarden van het Engelsche volk, toen het zijn schoon en dapper leger bijna zag vernield, niet door den vijand, maar door de onkunde, wanorde en gebrekkigheid van zijne eigene administratie. De bijzonderheden door het comité van onderzoek aan den dag gebracht, hebben die ontevredenheid ten top gevoerd, en het is thans zeer te betwijfelen of eene eenvoudige hervorming in het beheer der zaken genoegzaam zij om het volk voldoende te verschaften.

„De ontevredenheid des volks had zich wellicht vroeger openbaard, als niet vóór eenige maanden eene verandering van ministerie daarvan den loop had gestuit. Men herinnert zich de omstandigheden die den val van het laatste kabinet vergezelden; het was een algemeen *sauve-qui-peut*. Een man kwam door eene soort van acclamatie aan het bewind. Men koesterde van hem de grootste verwachting; hij was door een wezenlijken straalkrans van populariteit omgeven; hij werd geacht veel energie en goeden wil te bezitten en met nieuwe ontwerpen te zullen optreden; en hoewel hij zijn 72ste jaar bereikt had, werd hij beschouwd als den vertegenwoordiger van den oorlog in Engeland. Men meende dat hij alles zou veranderen, — hij veranderde niets. Men meende dat hij met krachtige hand de bijl zou leggen aan den traditionelen boom van monopolie en ouden sleurgang, — en onder zijn schild hebben de oude misbruiken gebloeid en hebben zich meer dan ooit ontwikkeld. Thans heeft die man voor goed afgedaan; het was eene illusie die men niet wilde opgeven, doch waarvan thans niets dan teleurstelling overig is.

„Indien het slechts om het verlies van een enkel man te doen ware, zou het kwaad zoo groot niet zijn. Doch voor ieder die den loop der gebeurtenissen heeft kunnen volgen, is het duidelijk dat het tegenwoordige Parlement even verlaten is als de eerste minister....

„Alles voorspelt dus, dat Engeland zwanger gaat van eene groote inwendige crisis. Doch deze crisis zelve kan heilsaam zijn, en zij is noodig geworden om den regeringsvorm te redden, die tot dusver de eer, de roem en het geluk van dit groote land heeft uitgemaakt, en die er thans dreigt te zullen te gronde gaan door de gebrekkigheid der stelsels, het onvermogen der personen, de anarchie der partijen en de ontzending der coërtiën.

Van den 17den. In het Huis der Gemeenten is gisteren met 217 tegen 189 stemmen verworpen het wetsontwerp tot afschaffing der kerkelijke belasting.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Mei.

Ter beurze was een gerucht in omloop, dat bij Oostenrijk wederom meer toezending tot de Westersche mogendheden was te bespeuren.

De *Constitutionnel* berigt dat te Parijs eene commissie bijeenkomt tot herziening der taktiek voor krijgsoperatiën ter zee.

In de rede door prins Napoleon uitgesproken bij de opening der wereldtentoonstelling wees hij op de omstandigheid, dat terwijl Frankrijk op een afstand van 800 mijlen een roemrijken oorlog voert, het zich in de kunsten des vredes grootstschade aan immer behoort; de tentoonstelling zal niet wezen een wedstrijd der nieuwsgierigheid, maar eene groote leerschool voor landbouw, nijverheid, koophandel en schoone kunsten; aan de tentoongestelde voorwerpen zullen de prijzen kunnen gehecht worden, waardoor die onderling zullen kunnen worden vergeleken; de algemeene medewerking is zoo groot geweest, ook van wege het buitenland, dat de ruimte spoedig te gering bleek; dit heeft aanleiding gegeven tot vele moeilijkheden, vooral voor de toelatingsen.

Het getal der tentoonstellers zal minstens 20,000 bedragen, waarvan 9,500 Fransche en 10,500 vreemde. „De mogendheid, die wij bestrijden, zeide de prins ten slotte, is niet uitgesloten. Hadden er zich Pruisische industriëlen aangemeld, die zich aan de gestelde bepalingen hadden onderworpen, hadde goederen zouden zijn aangenomen, om wel het onderscheid te doen uitkomen tusschen de Slavische volken die onze vijanden niet zijn, en de regering wier overmagt de beschaafde natien moeten bestrijden.”

De Keizer heeft verklaard, dat hij door de benoeming van den prins tot president der commissie, een vertrouwen in hem heeft willen betonen, dat ten volle geregtvaardigd is. Z. M. heeft de commissie voor haren ijver dank gezegd. Met vreugde opende Z. M. dezen tempel van den vrede, die alle natien tot eendragtelijke samenwerking oproept.

Eergisteren heeft men een bronzen ruitersandbeeld van Napoleon III ter levensgrootte op een pedestaal tegenover den ingang aan de oostzijde van het tentoonstellingsgebouw geplaatst. De Keizer draagt generaaluniform, rijdt op een fraai paard, de linkerhand houdt de teugels en de rechter hand de heugel, welke hij ter beantwoording van een groot algemeen heeft.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 17 Mei.

Men verneemt met genoegen, dat Z. M. stoomschip *Cycloop*, hetwelk in het begin van dit jaar bezuiden Zandvoort is gestrand, gelukkig afgebragt, den 14den Mei in diep water is gekomen en den 15den, onder klein-zeil, met een gunstige gelegenheid naar Hellevoetluis is vertrokken, alwaar het, gesleept door Zr. Ms. stoomschip *Sindoro*, zonder verdere stoornis is binnengebragt. Door het afbrengen van dezen bodem is het bewijs geleverd, dat men in Nederland voor geen zee-mogendheid behoeft onder te doen om gestrande schepen, zelfs van grooten bouw, in vlot water te brengen. Tot dusverre was nimmer eenig schip van dergelijke grootte en zwaarte van onze stranden afgebragt.

Van regeringswege is aan de Tweede Kamer medegedeeld de rekening van het fonds, voor de kolonisatie van beboeftegen in de koloniën van de maatschappij van weldadigheid, over het dienstjaar 1863. Deze rekening is geopend met een batig slot van f 160,657 van die van 1852, en sluit met een batig slot van f 39,087. Uit de daarbij gevoegde memorie van z. e. den minister blijkt, dat deze vermindering is te weeg gebragt door de weigering van onderscheidene gemeentebesturen om de kosten te betalen van de verpleging van door den regter veroordeelde bedelaars en landloopers, en ook vermits in der tijd de daarvoor op de staatsbegrooting uitgetrokken som van f 200,000, eerst tot f 160,000 en vervolgens tot f 100,000 is ingekort. Naar het oordeel des ministers zal, uit hoofde van een en ander, de rekening van 1854 vermoedelijk een nadeelig slot opleveren, maar zal, indien de ingediende voordragt, ter zake van deze weigering, wordt aangenomen, ruim daarin kunnen worden voorzien.

In de zoo beruchte zaak van den bouw eener Roomsche kerk te Kockengen is dan eindelijk een beslissing genomen. De Koning heeft bij besluit van den 6den dezer goedgevonden, op de rekesten van den kerkeraad der Chr. Afg. gemeente te Kockengen, in de prov. Utrecht, houdende bezwaren tegen de vestiging eener R.-Kath. kerk in de nabijheid van het gebouw, waarin zij hare godsdienst oefeningen verricht, — en uit overweging, „dat, bij het bestaande geschil, of reeds bij de invoering der wet van den 10den September 1853, verlot was verlot tot het bouwen der nieuwe Roomsche Katholieke kerk te Kockengen op het terrein in gevolge onze magtiging van den 11den Mei 1853 aanvaard, ter plaatse waar die opbouw is geschied, tevens deze twee punten vaststaan: 1) dat de opbouw met medeweten der gemeentelijke en met voorkennis der provinciale autoriteit is aangevangen en tot stand gebragt; en 2) dat de Christelijke Afgescheidenen gemeente aanspraak mag maken op vrijwaring tegen den hinder, welke uit de nabijheid der nieuwe kerk mogt ontstaan bij de openbare godsdienst-oefeningen, welke zij op den voet van het koninklijk besluit van den 16den Januarij 1841, no. 19, voorloopig kan houden in haar daartoe ingerigt kerkgebouw; — dat in dien stand der zaak en daargelaten de vragen of in het bestaande geval de sluiting der nieuw gebouwde R.-Kath. kerk zoude kunnen worden bevolen en van welk deel van het staatsgezag het bevel daartoe zoude behooren uit te gaan, zoodanig sluiting noch door het belang der openbare orde wordt gevorderd, noch met de billijkheid kan worden overengebragt, wanneer en zoo lang er middelen overblijven om de klagende gemeente van hinder vrij te waren; — alenu maatregelen genomen, welke daartoe strekken, dat de R.-Kath. gemeente aldaar hare kerkelijke diensten, waarbij choorgezang of orgelspel wordt vereischt of gebezigd, in haar nieuw kerkgebouw zoodanig zal moeten inrigten, dat die plaats hebben op andere uren dan die waarop de Chr. Afg. gemeente gewoon is hare godsdienst oefeningen in het bedoeld kerkgebouw te houden.

Van den 18den. Men meldt uit Trier van den 16den dezer: Gisteren avond te 6 uur kwam de Koning der Nederlanden, vergezeld van den generaal v. Wedell, hier aan en stapte aan het Roode Huis af, waar H.D. de militaire en burgerlijke autoriteiten ontving; een kompanie van het 29ste regement infanterie was als eerewachter aan het hof geplaatst. De generaal v. Wedell zette gisteren de reis naar Luxemburg voort, verwaarsa Z. M. beden ochtend te 10 uur is vertrokken.

Men is alhier bezig met het oprigten van eenen idioten-school, de eerste van dien aard, zoo wij meenen, in ons land. Een onbekende heeft aan den heer Groen van Prinsterer, als voorzitter van de maatschappij ter bevordering van de afschaffing der slavernij, daats toekomen f 2000, ter ondersteuning van de poging tot vrijkoop van slaven of slavinne.

De afdelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal houden zich heden bezig met het tweede onderzoek van het wetsontwerp tot afschaffing van den *accijnz op het gemaal*.

AMSTERDAM, 17 Mei.

Het den 18den dezer aan den Helder binnengekomen Amerikaansch driemast klipperschip heeft de reis van Amerika naar Batavia in 72 dagen gedaan en van Batavia naar Nederland in 87 dagen, waarvan twee dagen vertoefd op St. Helena.

Te Goirle bij Tilburg passeerde Zaterdag l.l. zeker persoon, genaamd *Cornelis Franssen*, te Leeuwarden geboren, zijnde sedert 1846 militair bij het Fransche vreemdenlegioen, eerst in Algiers en laatste bij de Krim, alwaar hij op den 27sten Maart j.l., na volbragten diensttijd, is gepasseerd. *Franssen* verhaalt, dat het tegen de Algerijnen moeilijk vechten is, maar tegen de Russen nog moeilijker, wijl deze hunnen vijand telkens verontrusten door uitvalen met troepen van 5000 à 6000 man, en de artillerie der Russen meesterlijk pointeerde, zoodat zij de meeste bommen in de loopgraven en menig kogel door de schietgaten van de werken der geallieerden wierpen; het Fransche leger had zeer, hoe wel minder, dan het Engelsche, door ontberingen, ziekte en koude geleden; vele Franschen waren verkleumd of hadden handen en voeten bevroren; de kleeding was vooral slecht, zelfs officieren droegen gelepte kleedingstukken; — echter scheen het hem toe, dat men den stand van zaken van het Krim-leger voor het publiek in Frankrijk steeds zoo mogelijk wilde trachten geheim te houden, uit hoofde bij zijne aankomst te Marseille werd bedreigd met twee maanden gevangenisstraf, in geval hij met een burger sprekende werd gevonden. *Franssen* had sedert 1846 de beste gezondheid genoten, en hoewel hij vele bloedige gevechten, onder anderen die bij de Alma en bij Inkermann, had bijgewoond, had hij slechts eenen nauwelijks zichtbare kwetsuur aan het hoofd bekomen. Hij heeft het voornemen eerst zijn broeder en zuster te 's Bosch te bezoeken en zich vervolgens naar Leeuwarden te begeven.

MIDDELBURG, 16 Mei.

In de zitting van den gemeenteraad van heden is o. a. ingekomen, om in een volgende zitting te behandelen, een voorstel van burgemeester en wethouders, tot reorganisatie van de armbestuur binnen deze gemeente met den 1sten Juli s. s., strekkende: „om niet dan in buitengewone omstandigheden gemeenschappelijken kosten van het burgerlijk armbestuur te verstrekken; in te trekken de bevoegdheid van het algemeen armbestuur tot het collecteren aan de huizen; te bepalen dat de medicijnen tegen *vijftien* cents per recept kunnen worden verkregen in de stads-apotheek, en eindelijk, geen bedeling meer te doen plaats hebben door het burgerlijk armbestuur aan lidmaten van eenige godsdienstige gezindheid, dan in die gevallen waarin bij art. 21 der wet van den 26sten Juni 1854 is voorzien.”

HET LOO, 16 Mei.

In de tweede helft der vorige maand zijn, in de kunstmatige vischfokkerij van Z. M. den Koning, eenige kuiters en hommers van baars aangebragt; door gedeeltelijk de voorschriften nopens de voortteeling te hebben gevolgd, is men er in geslaagd, sedert een paar dagen, duizende vischen te zien zwemmen.

GRONINGEN, 19 Mei.

Eene commissie uit gedeputeerde staten, bestaande uit den heer commissaris des Konings en de heeren DE HAAN, HOMMAN en SCHILTHUIS, geadisteerd door den heer hoofd-ingénieur van den waterstaat, zijn dezen morgen naar de Staten-zijl vertrokken, om de waterstaatswerken en zeeveringen langs den Dollard in oogenschouw te nemen, — zullende, naar wij vernemen, dezelve commissie zich aanstonds Maandag naar Delfzijl begeven, om ingeligk aldaar de zeeveringen te inspecteren.

Naar wij vernemen, is bij resolutie van den 9den Mei door heeren gedeputeerde staten geaprobeerd de aanbesteding van den weg van Haren naar Paterswolde.

Men verneemt dat op het adres door den raad der gemeente Assen aan Z. M. den Koning ingediend en het verzoek bevattende, dat, indien de concessie, aangevraagd door de heeren van *Heemstra* c. s., tot aanleg van spoorwegen naar de Hannoversehe grenzen, definitief wordt verleend, de lijn van Groningen naar Assen daarin mag worden begrepen, — aan dien raad is te kennen gegeven, dat het zich niet laat aanzien, dat, zoo de concessie definitief wordt, daarin verandering zal kunnen worden gebragt.

Heden werd aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Letteren, de heer A. L. BRUGMA, van Groningen, na het verdedigen van een *specimen inaugurale, continens gymnasium apud Grascos descriptionem*.

Men schrijft uit *Westervolde*: Het vee heeft hier de stallen verlaten, doch op de weiden is nog bijna niets voor hetzelfde te vinden. Men verlangt hier daarom zeer naar warmte. Ook de te veld staande rogge is zeer achterlijk, vooral de laat gezaaide. Met het boekweitveen is men druk bezig om het los te maken, doch het is zeer nat.

Wij lezen in no. 1836 van het *Weekblad van het Regt* een vonnis van de arrond-regtbank te Winschoten van den 28sten Maart 1855, betreffende het beklemt, dat voor de landbouwers in deze provincie van groot belang is. Het betrof de vraag, of de actie tot opzetting, bij de tegenwoordige wet aan iederen eigenaar toegekend, ook competeert aan den vastbekslemden meijer tegen zijn vastbekslemden natuur, in dien zin, dat medewerking of overroeping der wederzijdsche eigenaren der belemmerde beklemden landen *geene conditio sine qua non* kan geacht worden, — welke vraag toestemmend is beslist. Ziehier het vonnis:

De regtbank enz.

Gelet op de door partijen gewisselde conclusiën en gevoerde debatten:

Overwegende, dat de eisclers, bewerende te zijn eigenaren, immers vastbekslemden meijers van een stuk dijkland, gelegen onder de gemeente Nieuwolda en in den kadastralen legger dier gemeente bekend sectie D, no. 221, de gedaagden, als eigenaren, immers vastbekslemden meijers van een aangrenzend stuk dijkland, terzelfder plaatse en kadastraal bekend in dezelfde sectie, no. 229, bij exploit van den 23sten Oct. j.l., behoorlijk geregistreerd, hebben in regten geroepen, ten einde, aangezien tusschen beide percelen geene behoorlijke afscheiding bestaat, te hooren verstaan, dat ze zullen worden gescheiden, op de wijze, breeder ter dagvaarding omschreven; dat de gedaagden, ontkennende, dat de eisclers zij eigenaren en erkennende, dat ze zijn beklemden meijers, niet van het gehele no. 221, maar van een gedeelte daarvan, geconcludeerd hebben tot niet-ontvankelijk-verklaring der eisclers, met veroordeeling van dezen in de kosten, op grond, dat de eisclers, als beklemden meijerlieden, zoodanigen eisch niet zouden kunnen instellen en zij, gedaagden, even weinig concurreren tot het vaststellen der zwetten van de door hen gebruikte landen; dat de eisclers hun beweerd regt op het gehele perceel met de productie eener notariële acte van den 4den Maart 1854, verleden voor den te Winschoten residenten notaris mr. B. H. VIÉTOR en getuigen, naar eise geregistreerd, stavende en bewerende tot de door hen ingestelde regtsvordering genoeid zijn, geconcludeerd hebben tot verwerping dier exceptie, met den eisch van kosten, door dat middel veroorzaakt;

O., dat met dien verstande thans alhier beslist moet worden, of de eisclers al dan niet onvankelijk zijn in den eisch, door hen tegen de gedaagden ingesteld;

O., dat, wel is waar, art. 678 B. W. aan iederen eigenaar de bevoegdheid toekent, om zijnen nabuur te noodzaken, hune aan elkaander grenzende eigendommen af te scheiden, maar dat daaruit niet moet worden afgeleid, dat die bevoegdheid eenig en alleen aan eenen eigenaar, als zoodanig, toekomt;

O., dat wel meer in de wet van eigendom sprake is, waar in het algemeen aan zakelijke regten gedacht moet worden, en dat de weigering, in den vierden titel van het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek, handelende van de regten en verplichtingen tusschen eigenaren van naburige erven, daardoor als van zelf er toe werd geleid, om ook in art. 678 van den eigenaar te spreken, zonder dat daarin het bewijs ligt opgelost, dat geen ander dan een eigenaar de daár bedoelde regtsvordering kan instellen;

O., dat niet met grond beweerd kan worden, dat zoodanige vordering van en tegen een vastbekslemden meijer frustratoir zou zijn, vermits een tusschen hen tot stand gebragte afscheiding van erven, waarop zij een zakelijk regt van landgebruik hebben, alreeds tot bepaling van hun wederzijdsch regt en landgebruik kan strekken;

O., dat eveneens de bewering niet opgaat, dat er een uitdrukkelijke wetsbepaling zou moeten kunnen worden aangewezen, om in eenige vordering onvankelijk te zijn;

O., dat daarom ook uit het stilzwijgen der wet en der verordeningen op het beklemt niet kan worden afgeleid, dat de eisclers niet-ontvankelijk zijn in hune vordering;

O., dat deze, den vruchtgebruiker en den erfpachter toekomende, bij de ontwikkeling en meerdere bevestiging, die het regt van den meijer, in den loop der tijden, heeft ondergaan, den vastbekslemden meijer niet moet worden ontegd;

O., dat, wel is waar, de regten der eigenaren van in beklemming gebruikte landerijen door de meijerlieden even weinig kunnen worden benadeeld, als de regten van dezen door genen, maar dat zoodanige benadeeling ook geen gevolg behoeft te zijn van eenen afscheiding, zoo als die tusschen deze partijen is gevorderd;

O., dat de exceptie der gedaagden mitaden is ongegrond; Gezien artt. 678 en 828 B. W. en art. 66 B. R.;

Regt doende enz.

Verwerpt de door de gedaagden opgeworpene exceptie van niet-ontvankelijkheid;

Veroordeelt hen in de daardoor veroorzaakte kosten; en Gelaat partijen, om ten principale voort te procederen.

Wij meenen de aandacht onzer lezers op het volgende verslag te mogen vestigen:

„Dezer dagen is van regeringswege in het licht verscheenen, het 3de verslag van de commissie belast met het onderzoek naar de waarde der inenting als voorbehoedmiddel tegen de longziekte van het rundvee, hetwelk een overzicht van drie-duizend inentingingen bevat, welke op gefonde en beemette stallen in en buiten de veerartsenschool, door de commissie en eenige veerartsen zijn verrigt.

Het 1ste gedeelte is gewijd aan die runderen, welke tot de eerste proef hadden gediend en die bijkens het 2de verslag zonder eenigen hinder langen tijd aan beemetting waren blootgesteld. Zij zijn vervolgens in de stallen der veerartsenschool en bij verscheidene verhouders, welke de longziekte onder hun vee hadden, weder aan nieuwe beemetting onderworpen, met dat gevolg, dat niet één hunner door de longziekte is aangetast, waaruit blijkt, dat de inenting niet alleen tijdelijk, maar zelfs voor een langere tijdruimte voorbehoedt.

Het 2de gedeelte bevat een nieuwe reeks van proeven met 30 gezonde koeijen, die tot dat einde in de maand Augustus 1853 in niet beemette streken werden aangekocht en waarvan, na gedurende eenigen tijd nauwkeurig geobserveerd te zijn, 26 aan de inenting werden onderworpen, die eenigzins anders dan in de vorige proef werd ten uitvoer gebragt. In de eerste proef toch waren alle runderen met stof uit sieke longen ingeënt, terwijl dit hier slechts bij zes geschiedde, omdat men de inenting op de anderen met gecultiveerde stof, d. i. van staart op staart, wilde voortzetten. De uitkomsten hiervan waren zoodanig, dat weder inentingingen met gecultiveerde stof op ingeente staarten konden geschieden (secundaire en tertiaire stoffen), terwijl het beloop der inenting in de gevolgen meer goedaardig was en de uitwerking meer plaatselijk bleef, niettegenstaande de voorbehoedende kracht even sterk schijnt te zijn als bij het gebruik van stof uit sieke longen. De resultaten dezer proefneming waren echter niet zoo voordelig als van de vorige, want van de 26 ingeente koeijen, werden na blootstelling aan beemetting drie door de longziekte aangedaan, even als van de niet ingeente, van welke drie ziek werden en sterven. Dit schijnt nu ongunstig te zijn, doch deze schijnt verdwijnt, wanneer men het aantal koeijen der beide proeven te samen tellt, want dan blijkt het dat van 51 ingeente koeijen, 3 door de longziekte werden aangetast, terwijl van 10 niet ingeente 9 longziek werden en 8 sterven.

Het 3de gedeelte geeft een overzicht van een aanzienlijk getal inentingingen, die buiten de veerartsenschool onder gezonde en beemette koppels verrigt zijn en veel opmerkelijke hebben opgeleverd. De resultaten hierdoor verkregen waren meer dan voldoende, want het ingeente vee op gezonde stallen bleef volkomen gezond, en van dat op beemette stallen werd later 13 pct. door de longziekte aangetast, hetgeen in vergelijking van de verwoesting, die de ziekte gewoonlijk onder den stapel voortbrengt, uiterst voordelig is. Evenwel merkt men een belangrijk verschil in uitkomst op bij de verscheidene veestapels, hetgeen alleen van het langer of korter heerschen der ziekte afhankelijk is en wederom leert dat de inenting onder beemette vee de beste vruchten schenkt, wanneer zij kort na het uitbreken der ziekte wordt toegepast.

In het vierde gedeelte vindt men de inentingingen van 17 veerartsen in ons land opgegeven, die gedeeltelijk naar de methode van WILLEMS, gedeeltelijk met gecultiveerde stof zijn geschied. Zij vonden bij 725 koeijen op gezonde en bij 1400 op beemette stallen plaats, en leverden resultaten op die volkomen met die der commissie overeenstemden, want het gezond ingeente vee bleef gezond en van het beemette ingeente werd later 12 pct. door de longziekte aangedaan.

Eindelijk treedt de commissie in een beschouwing over de inenting en hare gevolgen, de hoedanigheid der stof, de wijze en plaats der inenting en het beveiligend vermogen; en bevestigt het reeds vroeger geuit vermoeden dat de inenting tijdelijk voorbehoedt en er tot dusverre geen middel bestaat dat haar in deugdelijkheid evenaart. Zij vermeent de inenting te moeten aanbevelen: 1) bij vee waaronder de longziekte is uitgebroken en aldaan zoo spoedig mogelijk, en 2) bij zulk vee dat kan geacht worden onder het bereik der besmetting te verkeerren. Daarenboven beveelt zij de inenting in het najaar aan van de aanhoudende kalveren, op die plaatsen waar de longziekte min of meer inheemsch is, en wil deze in lateren tijd aan eenen herinenting onderwerpen.

Waar zulke daadzaken als boven zijn opgegeven spreken, daar kan het niet anders of deze goede en voor den veestapel zoo nuttige zaak moet over vooroordeel weldra volkomen zegevieren.

Een dagblad-redacteur in Australië.

De virtuoos HAUZER schrijft uit Nieuw-Holland aan de *Ont-deutsche Post*: „Eenige dagen na mijne aankomst maakte ik bij onderscheidene redacteurs van dagbladen in Sidney mijne opwachting en mijn eerste bezoek was bij mr. PRAIRIE, den redacteur der *Sidney-Times*. Ik betrad een prachtig gebouw, waarachter een groote drukkerij in volle werkzaamheid was. Op de eerste verdieping las ik onder verscheidene bijlatten en aankondigingen ook een, waarop met groote letters stond, dat mr. PRAIRIE in de uren die hij gewoon was aan de zaken te wijden, slechts dan te spreken was, wanneer men zijnen zoo hoogst kostbaren tijd vergoedde. Ieder, zonder onderscheid, moest daarom aan het bureau in de wachtkamer zich een spreekkaart aanehaften. Een uur tien, een half uur zes en een vierde uur drie shillings, zoo luidde deze merkwaardige prijs-courant. Ik trad in de wachtkamer, koest mij bij een Australischen neger in liverij, een uur van den tijd van zijnen heer en trad nieuwsgierig in de spreekkamer van dezen onbaatzuchtigen journalist. Deze nam mij zeer verdrietig en slaperig op. „Zijt gij artst? Gij komt zeker uit Europa en wilt hier geld maken? Dit waren de vragen, die hij tot mij rigtte en wel op een niet zeer vriendelijken toon. Eerst toen hij vernam, dat ik uit Zuid-Amerika en Californië kwam, klaarde zij effen gezigt op en werd zijne stem vriendelijker. Hij vroeg mij welke geldelijke opofferingen ik mij getrooste, wanneer mijn blad mij in een goed elagen van mijne onderneming hielp. Ik antwoordde, verbluft over die wat onbeschaamde vraag, dat ik mij stellig zeer dankbaar zou toonen. Doch hij schudde het hoofd en zeide, dat het antwoord niet bepaald genoeg was. Ik moest mij meer nauwkeurig met hem verstaan en zekere som betalen, want slechts dan was mijn welslagen verzekerd. Ik vroeg echter eenige dagen om mij te bedenken, verliet daen tempel der onbaatzuchtigheid en begaf mij naar de onderscheidene bureaux der andere dagblad-redacteurs, die mij niet zoo dreigend het scherpe mes op den keel zetten, maar mij vriendelijk ontvingen en met raad en daad bijstonden. De concertkosten zijn hier ongelooflijk hoog, maar ook de entreprijzen. De loge kost 5 p. st. (f 60), balkon 2 p. st. en parterre 1 p. st.”

Tooneelnieuws.

COTTELY'S Grand élym Theatre.

Met een enkel woord willen wij de aandacht vestigen op dit théâtre, waarin gisteren avond de eerste voorstelling is gegeven. Het mogt anders bij de late opening en bij de velerlei vermakkelijken, die deze kermis aanbiedt, worden over het hoofd gezien en dat zou, te oordeelen naar de eerste voorstelling, inderdaad jammer zijn. Terwijl de heer LEHMAN zelf, bij de opvoering der pantomimes, als Pierrot u niet toelaat met een ernstig gezigt zijne potserlijke en kluchtige gelaats- en lichaamsbewegingen aan te zien, spreidden bovendien de onderscheidene kunstenaars, waaruit dit gezelschap bestaat, de verbaszende proeven van kracht, behendigheid en vlijheid ten toon, waaronder vooral de heer COTTELY met zijne broeders uitmuntten. De beide jongsten van hen zijn nog zeer jeugdige knaopen, die door hunne nabootsing van een Pierrot en Harlekijn, waarvoor zij den meesten aanleg schijnen te hebben, de dikwijls lizjzwekkende kunstverrichtingen hunner oudere broeders zeer op vrolijken. Ten hoogsten voldaan verlieten wij dan ook de ruime, goed ingerigte tent van de heeren COTTELY en LEHMAN, en zijn overtuigd, dat een drukke en vlijtige opkomst van het publiek deze kunstenaars voor hunne moeiten zal beloonen.

Harddraverijen.

Den 28sten Mei: te 't Zand.
Den 30sten Mei: te Heerenveen. Prijs: een briljant stuk gewerkt zilver.
Den 14den Juni: te Gorredijk. Prijs: een keurig, met zilver gemonteerd chaisegeerde en alto hoofdstel; premie: een harddraverdek en bijbehorende met hoofdstel.

Kerknieuws.

De *Adriani*, predikant bij de Herv. gemeente te Haarlem, heeft voor de enlaga op hem uitgebragte beroeping naar Amsterdam bedankt.

(Ingezonden.)

GRONINGEN, 17 Mei 1855.

Met leedwezen moeten wij de pen opvatten om onze verantwoordiging over de handelwijze van velen betrekkelijk het plaats nemen op het provinciaal gestoelte in de Martini kerk, te kennen te geven.

Dat gestoelte toch is bestemd voor ambtenaren die, na vergunning van de bevoegde autoriteit verkregen te hebben, zich het regt van zitting op dat gestoelte kunnen laten doen gelden. Evenwel is het ons voorgekomen, dat het algemeen er niet alzo over denkt, en daer en die naar naar willekeur op dat gestoelte plaats nemen. — Zoo is het o. a. gesegeerd Zondag avond voorgevallen dat één onzer (van de drie) slechte, en dat nog wel om half vijf uur, maar een plaats kon krijgen, terwijl de andere twee of moesten blijven staan of maar weer vertrekken, wilden ze geene onaangenameheden in de kerk verwekken.

Die handelwijze van velen is zeer lastig en hoogst onplezierig voor de regthebbenden, en was dat voor éénmaal het geval, wel nu, men zoude zwijgen, dat elkeen er maar plaats nam, zonder zich te bekreunen of ze de regthebbenden hunne plaatsen verkorteden of wel hen stoorden doordien sommigen eerst laat daar arriveerden.

Hoe het zij — wij kunnen deze handelwijze niet billijken en zouden ons verheugen, indien door de bevoegde autoriteit hierop zoodanig toezigt gehouden werd, dat zulks in vervolg van tijd niet weder plaats greep.

Enige regthebbenden.

OTTERDUM, 17 Mei 1855.

Op den 13den Mei j.l. had alhier de inwijding plaats van het nieuw gebouwde orgel. De bespeeling, welke het des avonds gegeven concert was aan den heer COTTELY, den organist te Appingedam, opgedragen, die daartoe uitgenoodigd, zijks wilsheid op zich had genomen en zich meesterlijk van zijne taak heeft gekwam. Het orgel, vervaardigd door den heer G. W. LOGG, van Orsmakker te Groningen, getuigt van de bekwaamheid en den smaak des bouwmeesters. Hoewel gedwaarschoond en ingangewerkt door een invloedrijk persoon in ons gewest, welke zoo zeer een deel probeert, heeft het hem echter, door de zelfstandigheid der kerkvoogden dezer gemeente mogen gelukken, eenen naam aan het orgel

VAN LEEUWEN,
 HET
 L. SINGER.
 BROOKLYN, 16 Mei 1964.

*. Getrouwd

A. MELES,
van Vischiet,
met
A. WILLEMSK,
van den Ham.

ADUARD, 16 Mei 1855.

*. Getrouwd:

H. K. KLEIN,
van Winstoten,
met
L. T. FERNEMA,
van Meeden.

WINSCHOTEN, 17 Mei 1855.

*. Bevalen van een DOCHTER J. J. HUISMAN,
geliefde Echtgenoot van

S. C. WARMOLTS.

KALKWIJK, 15 Mei 1855.

Kenige kennisgeving.

*. Bevalen van een' ZOON Vrouwe J. L. E. M.
CALAND-BAAFT DE LA FAILLE.

ZUIDLAARN, 15 Mei 1855.

*. Bevalen van een DOCHTER Vrouwe I. J. C. VAN
DAM VAN ISSELT, geliefde Echtgenoot van

Dr. S. P. KROS.

ZWOLLE, 15 Mei 1855.

Kenige kennisgeving.

*. Voorspoedig bevalen van een DOCHTER W. L.
VAN GIFFEN, geliefde Echtgenoot van

J. HUIZINGA, D.Z.

WESTAAN, 15 Mei 1855.

*. Bevalen van een' ZOON J. TEN BINK, geliefde
Echtgenoot van

E. POST STREKMAN.

MEPPEL, 17 Mei 1855.

*. Heden beviel allervoorspoedigst van een DOCH-
TER J. S. C. VAN PRAAG, geliefde Echtgenoot van

J. HANSEN,

Rijks-ontvanger.

TERMUNTEN, 17 Mei 1855.

*. Heden overleed onze hartelijk geliefde oudste Doch-
ter ANNA, in den jeugdigen leeftijd van ruim vijftien en

een half jaar.

ZUTPHEN, 14 Mei 1855.

JACOB BODISCO.

MARIA BODISCO,

LOOS VAN WESTERKAPPEL.

Kenige kennisgeving.

*. Heden morgen overleed, aan de gevolgen van het
krambed, mijne teeder geliefde Echtgenoot JOHANNA
KLAASSENS MULDER, in den ouderdom van 32 jaren,
mij uit ons 13jarig gelukkig huwelijk nalatende 6 Kinder-
ren, terwijl 2 haar in de eeuwigheid zijn voorgegaan.
Hoe zwaar mij en onze naaste Betrekkingen deze slag ook
valt, hopen wij Gode te swijgen, die niet antwoordt van
Zijne daden en Wiens doen enkel liefde is.

TRIPS-COMPAGNIE, 16 Mei 1855.

SWIER W. MULDER.

*. Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna
72 jaren, de Hoog Welgeboren Vrouwe JOHANNA LEWE
TOT ADUARD, Douairière van den Hoog Welgeboren Heer
J. G. Baron van SUTZAMA, vroeger Weduwe van Mr.
C. J. J. WIJCKERHED BISKOM.

LEEUWARDEN, 16 Mei 1855.

Kenige kennisgeving.

Op uitdrukkelijk verlangen van de Overledene, zullen geene
uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

*. Heden werd ons Ouderhart diep gewond, door het
overlijden van onzen geliefden Zoon LUKAS, in den jeug-
digen leeftijd van 22 jaren.

GRONINGEN, 17 Mei 1855.

M. VAN OLM, Boekdrukker.

*. De ondergeteekenden BEDANKEN bij deze voor
de blijken van deelneming in het overlijden
van Mevrouw GERARDA JOHANNA CHRISTINA
SCHNEITHER.

Mede namens Broeders en Zusters:

A. M. SCHNEITHER.

J. C. KRUGSMA.

*. Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven,
is op heden uitgegeven en algemeen verzonden:

DE SCHEIKUNDE

VAN HET ONBEWERKTUIGDE EN BEWERKTUIGDE RIJK,

bevattelijk voorgesteld en met eenvoudige proeven opgehelderd.

DERDE,

herziene en veel vermeerderde uitgave

van STÖCKHARDT'S Schule der Chemie,

BEWERKT DOOR

Dr. J. W. GUNNING,

Lector in de Scheikunde aan de Hoogeschool te Utrecht, enz.

Met eenige menigte Afbeeldingen.

1ste Afl.; prijs 70 Centen.

De Intekening op dit werk is alom opengesteld;
het zal in 6 afleveringen nog dit jaar compleet
zijn, en den Intekenaren niet meer dan f 4 20 kosten.

UITTREKSEL.

Bij beoortlijkt geregistreerd Vonnis der ARRONDISSE-
MENTS-REGTBANK te Appingedam, d.d. 16den Mei
1855, is JIBBE KLAASSENS VAN DER
LAAN, Winkelier, Koopman binnenlands in 't klein,
Inlandsch Kramer en Tapper, wonende te Ouderendam,
verklaard te zijn in staat van FAILLISE-
MENT, hetwelk gerekend wordt te zijn aangevan-
gen op den 15den dier maand; — tot Reg-
ter-Commissaris in dit Faillissement is benoemd
Mr. W. C. E. J. CREMERS, Regter in de geregde
Regtbank, terwijl tot Curator in hetzelfde is aangesteld
Mr. M. T. MEES, Procureur te Appingedam.

Voor deugdelijk Uittreksel,

De Curator:

Mr. R. T. MEES.

*. Mr. J. J. DE SITTER, Notaris te Gronin-
gen, gedenkt, op DINGSdag den 22sten Mei 1855, des
avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein ECK-
HOFF, aan de Groote Markt te Groningen, publiek te
verkoopen:

Eene heest sterke, tot velerhande AFFAERES
geschikte MEUBELING, voorzien van ruime
GRAANZOLDERS, get. M 115, zijnde sedert
onbeugelijke jaren eene zeer beklante GRU-
TERIJ, met daaraan verbonden PAKHUIS en
STALLING, en fraaijen TUIN er achter; alles staande en
gelegen in de Nieuwe Boteringestraat te Groningen, West-
zijde, op vrij eiken grond, in eigendom toebehoorende aan
A. VAN DIJKUM en Meisvrouw.

Te aanvaarden dadelijk na den Toeslag, en te bezien op
den Verkoopdag van 10-12 en van 2-5 uur.

De heft van den Koopprijs kan hierover, naar 44
pct. rente, blijven uitstaan.

Dingsdag den 22sten Mei

1855, des namiddags te 2 uur, zal
ten verzoeken van den Heer P. PIERI,
in eene Kraam op de Vischmarkt te
Groningen, in de Tweede Rei, publiek
worden verkocht: Eene fraaije versaa-
ling van WITTE en GEWONNE

DE, sijn afgewerkte PLEISTERSBEELDEN,
waaronder het STANDBEELD van WILLEM DEN ZWI-
GER, DE KONINKLIJKE FAMILIE, STATUEN, RID-
DERS, RELIGIEUSE BEELDEN, BUSTEN, CONSOLES,
BLOEMVAZEN, KOLOMMEN, GROEPEN ENZ. Daags
te voren te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

JANE EYRE, OF het leven eener Gouvernante, DOOR CURRER BELL.

Twee Deelen.

Bovenstaand Werk is verkrijgbaar bij de Uitgevers, de Erven C. M. v. BOLHUIS HOITSEMA, en de
meeste Boekhandelaren in dit Rijk. De prijs er van was vroeger f 5,80, thans is het te verkrijgen voor den ver-
minderden prijs van f 2,50.

FRIESCHE STOOMBOT-MAATSCHAPPIJ TE HARLINGEN.

STOOMBOT FLEVO.

Vaart tusschen Amsterdam, Enk-
huizen en Harlingen, in verbind-
ing met de DILIGENCE-DIENST
tusschen Harlingen, Leeuwarden
en Groningen en BARGE-DIENST tusschen Har-
lingen en Leeuwarden.

AFVAART:

Van Amsterdam, DINGSdag, DONDERdag en
ZATURdag, 7 uur 's morgens.
„ Harlingen, WOENSDag, VRIJDag en ZON-
dag, 8 uur 's morgens.
„ Groningen, DINGSdag, DONDERdag, en
ZATURdag, 11 uur 's avonds.
„ Leeuwarden, DAGELIJKS, 5 uur 's morgens.

DOORLOOPENDE PLAATSBERIJETTEN
MAATSCHAPPIJ, Ybrag; te Groningen bij G. H. UITHOF, Logement de Zeven Provinciën, en J. VAN
ELMPT, Nieuwe Stads Herberg, buiten de Apoort; te Leeuwarden bij C. WITTEVEEN, aan het Scharenek,
en bij KNIERUM, Logement Phoenix, St. Jacobstraat.

STOOMBOT FRISO.

Vaart tusschen Amsterdam en Lem-
mer, in verbinding met eene STOON-
BOOTDIENST tusschen Lemmer
en Streebos en BARGE DIENST
tusschen Streebos en Groningen; ook met DIL-
IGENCE-DIENSTEN tusschen Lemmer en Leeu-
warden en Lemmer en Meervveen.

AFVAART:

Van Amsterdam, MAANDag, WOENSDag en
VRIJDag, 11 uur voormiddags.
„ Lemmer, DINGSdag, DONDERdag en
ZATURdag, 12 uur 's middags.
„ Groningen, MAANDag, WOENSDag en
VRIJDag, 10½ uur 's avonds.
„ Leeuwarden, DAGELIJKS, 7 uur 's morgens.

worden afgegeven: te Amsterdam aan het BUREAU der
MAATSCHAPPIJ, Ybrag; te Groningen bij G. H. UITHOF, Logement de Zeven Provinciën, en J. VAN
ELMPT, Nieuwe Stads Herberg, buiten de Apoort; te Leeuwarden bij C. WITTEVEEN, aan het Scharenek,
en bij KNIERUM, Logement Phoenix, St. Jacobstraat.

Aan het geëerde Publiek!

Bij de groote drukte van Koopers, die wij tot hiertoe gehad hebben, is onze voorraad van Goederen,
voor het grootste gedeelte verkocht, en wij geven onze geëerde Begunstigers het berigt, dat om deze redenen,
ons verblijft alhier slechts kort van duur zal kunnen zijn, verzoekende alle degenen, die nog iets van ons
wenschen te koopen, dit spoedig te willen doen, daar met elken dag de keus nog minder en kleiner wordt.

De renomme ons op alle plaatsen in Nederland, welke wij besochten, te beurt gevallen, doet het ons overbodig
achten, iets tot aanprijzing onzer Goederen, verder te verhalen, en dit wel te meer daar de Dames, welke ons
met hun bezoek vereeren, ons telkens verzekeren, zij worden door anderen welke reeds bij ons gekocht hadden
en waar zij onze Goederen gewaaschen gesien hebben, aan ons gerecommandeerd.

Onder deze omstandigheden is het niet te verwonderen dat het ons gelukt is in korten tijd het misstrouwen te
overwinnen, dat men met regt vroeger tegen vreemdelingen had opgevat, en zullen wij dan ook trachten, onze
reeds gevestigde renomme te bewaren en zoo mogelijk te vergrooten.

Van de wezenlijk groote billijkheid der prijzen, zooals stellig niet meer voorkomen zal, verwijzen wij op onze
hierna volgende Prijs-Courant.

Wij herhalen nogmaals:

- 1) Dat wij een **PREMIE** van f 1000 betalen aan dengene, die in een door ons voor zuiver Linnen
verkocht Stuk, de geringste vermenging van Katoen ontdekt.
- 2) Dat wij desgelijks f 1000 tot schadevergoeding betalen, wanneer in een bij ons gekocht Stuk Tafel-
goed het Patroon versmilt.
- 3) Veroorlooven wij elken Kooper van ieder gekocht Stuk Linnen, een lapje van circa 1 El, en van
ieder gekocht Tafelstel een Servet af te knippen en te laten wasschen, en in geval hetzelfde door het
wasschen iets moge verminderen, hetzij aan de Kwaliteit of aan het Patroon, zoo zullen wij het terugnemen en
het betaalde restitueren.

PRIJS-COURANT

(vaste prijzen.)

LINNENS van 4/4, 5/4, 6/4 tot 13/4 breed.

Wit gebleekt vlaslinnen, geschikt voor kinder-
hemdjes enz., het stuk van 48 el voor f 12, f 14.

Idem, zwaard soorten, gekruist, geschikt voor vrou-
wen-, alsmede voor manhemden, het stuk van twaalf hemden,
voor f 14,50, f 16, f 18 en f 20.

Rozeemisch garelinnen, bijzonder geschikt voor
sijne sloopen en ander wasgoed van f 15, f 17,50, f 18,
f 19 tot f 21.

Russisch hempeplinnen, bekend als een zeer duur-
zaam en zwaar weefsel, het stuk van 60 tot 63 el, geschikt
voor hemden, beddelakens, enz., van f 17, f 19.

De allerfijne soorten van Russisch hempeplinnen van 50
tot 62 el, f 21, f 23, f 25, f 27 en hooger.

Dubbeldraads hempeplinnen. Dit is een weef-
sel, zoo fraai en goed als het tegenwoordig niet meer in den
handel voorkomt, en bij eene goede behandeling in staat is,
een geheel menschenleven te kunnen gebruikt worden, heeft
eene breedte van 5/4, 6/4 en 7/4, voor f 17, f 18, f 19,50,
f 21, f 22,50 tot f 35.

Koningskroonlinnen voor sijne en fijne Engelse
overhemden, sijne sloopen, enz., het stuk van 48 tot
50 el, voor f 20, f 21,50, f 23, f 25, f 27, f 29,50, f 32
tot de allerfijne soorten.

Witte Zakdoeken, van gelmitteerd of nagemaakt
linnen, het 1/2 dozijn 36 cents, betere soort 60 cents, beste
soort f 1.

Fijne linnen Zakdoeken voor kinderen, het 1/2
dozijn 85 ois.; ingelijkt voor dames, met breede randen,
vierkant naar den nieuwsten smaak, het 1/2 dozijn f 1,50, f 2
en f 2,50; betere soort voor heeren en dames het 1/2 dozijn
f 3, f 3,50, f 4 en f 5; fijne garene batistlinnen dames
zakdoeken (batiste claire) het 1/2 dozijn f 2, f 2,50, f 3,50,
f 4 en f 6.

Tafelgoederen.

Fijne ontbijtservetten en tafellakens (hoofddeel linnen)
het stuk van 60 cents, f 1, f 1,25, f 1,50 tot f 2,50 (niet minder
dan een 1/2 dozijn). Fijne tafellakens in echt linnen het stuk
van f 1, f 1,50, f 2 tot f 3 en f 4; theedoeken het 1/2 dozijn
f 1,50; kleine kinder-tafelgoederen het 1/2 dozijn f 1,75, groote
soort f 2,35 tot f 3; in echt linnen het 1/2 dozijn f 2,35, f 3,
f 4 en f 4,50; handdoeken, fijne soort (hoofddeel linnen),
het 1/2 dozijn f 1,75, f 2, f 2,25 tot f 2,50, in echt linnen
van f 2,75 tot f 4 het 1/2 dozijn.

Een tafellaken met 6 servetten f 3,50; idem grotere
soort f 4,50.

Een tafellaken met 12 servetten, groote soort, f 7 tot f 8,
in echt linnen van f 10, f 12, f 14, f 16, f 18 tot f 21;
een damast-tafellaken met 12 groote servetten voor f 13,
f 14, f 16 en f 18; een gekruist damast-tafellaken, echt
linnen, met 12 groote servetten voor f 23, f 25, f 28 tot
f 40; damast-ontbijtservetten in alle grootten, zuiver linnen,
van f 1,50, f 2, f 2,50, f 3 en f 6; damasten tafellakens
voor 18 en 24 personen, naar evenredigheid der stellen voor
12 personen.

Voorts rekommanderen wij eene partij pellengoed, 1 linnen,
om kindervoerspelers daarvan te knippen, de el voor 10 cent;
onderrokken met bloemen, het stuk f 1; witte neteldoekjes
zakdoeken, in alle 4 hoeken met geborduurde punten het 1/2
dozijn f 1 50; echt linnen, voor gebruik in de keuken, 36
el f 4, dus 12 cents de el; vingerdoekjes in half linnen
en echt linnen damast, 1/2 dozijn f 1,25 en f 1,75; heeren
eels van satijn, mechanisch te samen gesteld, het 1/2 dozijn
f 2, en verscheidene goederen in dit vak behoorende.

NB. Onze Affaire wordt enig en alleen onder onder-
staande Firma uitgeoefend en staat met geene andere in enige
betrekking.

Het Magazijn bevindt zich in de Heerestraat,
n. o. 21, naast het Logement Het Wapen van Amsterdam.
GRONINGEN, 19 Mei 1855.

L. HIRSCHFELD & CO.

VERKOOPHUIS IN DE OOSTERSTRAAT.

DINGSdag den 22sten Mei 1855, des namiddags van
2-6 uur, te BEZIEEN de MEUBELINGEN en
andere GOEDEREN, welke in opgemeld VERKOO-
PHUIS op WOENSDag den 23sten dezer, des morgens
te 10 uur en vervolgens, publiek zullen worden verkocht.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

VRIJDag den 23sten Mei

1855, des morgens te 11 uur, zullen, buiten de Meubelinge-
ten, Groningen, publiek, bij Ravelingen, worden verkocht:

Ruim 500 Bremervloeren;

aldaar 's morgens vóór den Verkoop te bezien.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Woensdag den 30sten Mei

1855, ten Huize van BARELD LUNGE, te Peize, 's na-
middags te 4 uur,

PUBLIEKE VERKOOPE VAN

I. Eene nieuw getimmerde BE-
HUIZING en daarbij gelegen
LAND, te Peize, groot pl. m.
1/2 Bunder.

II. Een Kamp LAND, in het Smeervveen te Peize,
groot 80 Roeden en 80 Ellen.

Alles behoorende aan de Wed. en Erven van wijlen
MEERTEN REINDERS VELDMAN, te Peize overleden.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een RIJtuig voor twee perso-
nen, op vier wielen, dat weinig gebruikt is.
Te bevragen bij B. ALFING, Smid, te
Hoogerzand.

Heeren Houthandelaren

wordt hiernede berigt, dat de ondergeteekende door ver-
nieuwend aanvoer ruim voorzien is van alle soorten
van HOUTWAAVEN.

STATHELLE, in Noorwegen, Mei 1855.

ALBERTH BLEHR.

PORT A PORT EN MADERA.

Roode Port à Port per anker f 45, f 65 en f 90.
Madera f 40, f 60 en f 65.

Cognac, Rum, Marcol. Brandewijn per Fla-
con f 1,00 en f 1,20.

Franche Brandewijn per Kan f 0,80 en f 1,00.
Zuivere Roode Bordeaux-Wijn f 25,40.

H. M. SPECKMAN,

Oosterstraat.

Te Koop,

om dadelijk te aanvaarden: De KAP, IJZEREN
AS, ROEDEN (76 voet vlugt), het ASRAD en
zoo voorts van een' nog in volle werking zijnde
OLIEMOLEN, alles in uitmuntenden toestand. Te
bevragen bij ALE J. OLIJ, Molenmaker, te Saach.

Gevraagd,

in eene KRUIDENIERS- en TABAKS-
AFFAIRE: twee bekwame BEDIENEN,
om dadelijk in dienst te treden. Te bevragen aan het
BUREAU dezer COURANT. Brieven franco.

3 à 4 Kleermakersgezellen,

werkende naar den laatste smaak en tevens
soliede, kunnen dadelijk VAST WERK be-
komen bij

A. TEUTEBERG.

2 SCHOENMAKERSKNECHTEN,

ban WERK verstaande, kunnen dadelijk geplaatst wor-
den bij B. OVERMAN, in de Oude Ebbingestraat.

JONGELINGEN,

welke aanvankelijk in het KACCHHE-
KEN sijn ervaren, kunnen in deze
veerdig geplaatst worden. Adres aan
BUREAU dezer COURANT.

Te Groningen, bij de Erven C. M. v. BOLHUIS HOITSEMA.